

ДАНИ ШАИРИМИЗИН МОСКВАДА УНВАНЫ

Узун илрләр халqlар достлу-
гулуи баш ґаласы сайдымыз
ноһонк Москва оз ґоһунда он
беш "бараберһугулу, гардаш"
республика арасында Азербай-
ґана о ґадар де сахавотле јер
айырмады. Занонк сорветлери-
миз, бол не матлерикиз москвалы-
ларын суфреларини не ґадар
базаса де, һатта Бојук Ватон му-
һарибсинида алхоним олуи-
дири кунларинида бутун теоника-
нын јанґачагынын, суртку јаґла-
рынын азы доррда үи һиссосини
Одлар дијарынын омак адамла-
ры кондорса де, бу окејлији азы-
рачан ачыґ-ашкар һисс етдик.
Кечмиш ССРП-нин бу озаматли
пајтахтнда бизим догма јурдала
баглы кунчолар, маденијот аби-
диси, истираһот очагы, хидмет
муһиссоси аз ґала бир ме'чүза
кыми корунурду.

Дигетеләјиг чоһатдир ки,
олхоник муһагиллик газанан-
дан сонра, даһа диги декок,
1993-чу илден узун бори Русија
пајтахтнда бу саһада биз азербай-
ґанчыллар үеи бир сыра кун-
нукчан јениликлер вар. Азербай-
ґан Республикасынын прези-
денти чонаб һейдәр Әлйевини јор-
тулмаз де чотарфотли фаалијети-
ни бир шахиди де аз ишлыны
бу месалеро салыб. Чонаб
Һейдәр Әлйевини узакгоран ґош-
лул Русија кими азаман бир де-
влетле гаршылыгы мунасибети-
ларини кетдикчи јажылашмасы-
на, меһрибанлашмасына себоб
олуб. Бу торогги Москва итима-
ијетинин Русија пајтахтнда
мекскуллашымы Азербайґан иґ-
масына олан мунасибетде де,
Одлар дијарындан ишчан верон
муһталиф сополи муһиссоселар-
ин, кушоларин артымасында да

озуну ајдын косторир. Дофолер-
ле озун коруб шаһиди олмушам
ки, белә јерлорле растлашанда
Москвадаки һомвотонлоримиз
нече севинир, не гадар гурур
һисси кеңирилор.

Москва шохоринин маркази
кушаларинин биринди, Азербай-
ґан Республикасынын Русија
Федерасијасындаки сәфирлијини
нап јажылыгында, кениш ве
јаreshыгы баґада уґалан даһи
шаиримиз Низами Канчовинин
абидиси өнүде де һәр кун нечә-
нечә һәмјерлимиз кәлир. Чох за-
ман бу көзохшајан, сафали и-
стирахот очагына топлашан сој-
дашларымызын бахышларында
һојочан, аугар, истихәр дугула-
ры иле јанашы, ґош Шергин но-
һонк, мудрик сөз устасы олан
һәмјерлилерине бу јад, узак ша-
һарда гудрәтли бир арх, һојан
кими бахдыларында де көрүрәм,
Истор-истомәз дүшүнүрөм ки,
инсанпәварлији он али ме'нәви
кејфијатлордан бири һесаб
едон, инсаным гудрәтинә, онун

камалына, идракына иґанчан бо-
јук һуманизм шир аз ула курсу-
сундан ону зиярате калон ин-
санлары да санки бу олмәз мис-
ралары иле гаршылајыр:

Учалмаг истосон, бир кама-
ла чат.

Камала һитирам косторир
һојат.

Һисс едирсан ки, ватондан
узагларда не гадар ґајгылы, фи-
кирли олсан да, мөлз бу һейко-
лин гаршысында ґалбичи хош
бир овғат бүрүлр, урјон фәри-
һиздан көксүна сылмыр: "Бәли,
биз бојук Низамилор јетирон
торгалын өвладларыґы".

Бу мөгәмда абидонин јар-
дычысы олан санеткара да өз
һитирамыны, миннәтдарлыг
һиссини кизладе билмирсан.
Азербайґан Ме'марлар Иттифа-
гындан өјрөндим ки, Низами
Канчовинин абидисинин Моск-
вадаки јарадычылары ме'мар
һачымурад Шугајев, һейкәлта-
рашлар исә Телман ве Елдар
Зејналов гардашларыдыр.

Бир дофе Низаминин һейко-
линин уґалдыгы баґада Николај
Воројов адлы бир рус зиялисы
иле сәһбатим олду. Әслон моск-
валы олан Николај Низами Кан-
чови кими санеткары олан халгы
дунјанын он хошбахт халгы ад-
ландырды ве образлы шюкида
ону да билдирди ки, Низами ша-
ирлор шаһынин тачында он ґи-
метли мизрајидир.

Кунлорин биринде исә ана-
сы иле баґчада козантији көл-
миш, абидонин өнүне чичок дәст-
теси ґојан балача бир оғланла
растлашдым. Онула таныш ол-
ду. Аддын Телман, сојадынын
Ибраһимов олдуғуну сөјледи.
Деди ки, 980 сәјлы Москва шә-
һәр орта мектебин 2-чи синдин-
де охујр. Биринчи синфи исә
Русија пајтахтындаки азербай-
ґанчыллар арасында "Аида ханым
мектеби" ади иле мошур
олан тәхсил очагында битириб.
Телманла сәһбат заманы о, бир
чох Азербайґан јазычы ве шаир-
ларинин адыны мөһәббәтле чәк-
ди. Әзбәр билдирди бир нечә
шә'ир сөјледи. О һәр јај те'ни-
дәли валидејларни иле Азербай-
ґанча ґонаг кетмәсиндән, дог-
ма еллари олдуґча чох севмо-
синдән де сөз ачыб. Балача Тел-
ман ону да деди ки, бу баґчаја
она кору тез-тез кәлир ки, бура-
да һәмишә Низами бабанын әт-
рафына јыгылан чогул азербай-
ґанчлы көрүр, онларла үнсикјотда
олур.

800 илден чоқдур ки, заман-
заман инсанлары һуманизмо,
одаґото, зоһмәто, бирлији, үлфә-
то сөсләрон Низами дунјасынын
бир бојук гудрәти де еле будур.

Низами РӘҺМАНЛЫ
Москва-Баки